

הלכות פסח סימן תמו

באר הגולה כא

תמו מי שמוציא חמץ בתוך המועד, וכו' ד' סעיפים :

א *המוציא חמץ (ב) *בביתו, אם הוא בחל-המועד (א) יוציאנו (ג) [ג] (ב) ויבערנו מיד, ואם הוא יום-טוב (ג) יקפה עליו (ג) [ג] קלי עד הלילה ואז יבערנו (ד) (לפי ה) *שלא יוכל לטלטלו ביום-טוב (ריב"ש), אם (ו) לשרפו במקומו (ז) אסור (ח) (י) ב - נגש מי שאומר, דיום-טוב שני דינו (ז) [ז] בחל-המועד (ח) לענין זה :

באר היטב
א *בביתו, ואם התמצו ברה"י הרי הוא כשול הפקר ואסור לטלטלו אף קשהא מניח לרבים, ריב"ש: (ב) ויבערנו. ויברך על בעור חמץ אצ"פ שכתב בש"ל, וכ"ש אם נתמצה לו עשה בפסח שנה לא היה בכלל הטובל שיברך על בעורה. ודוקא בחמץ עמור, אבל חטה שנתמצת בחבשיל, דאינו חמץ גמור, נ"ל דלא יברך עליה, וע"ל סימן חלה סי"ג ג מ"ש"ש, וכן אין לברך על התערבת משהו: (ג) קלי. דעת הטור, אפילו לא בשלו כגון שנתחמץ ביו"ט דעובר על כל נראה אפ"ה אסור לבערו. אפילו טלטול לא הותרו כגון להטיל אותו לים או לזרות לרבים, אכן פאקט דעת שאר גדולי פוסקים כבאר, דדוקא בטובל דאינו עובר על כל נראה סגי בכפית קלי אכל בלא בשולו אתי לאו דב"י דמי עכ"פ טלטול דרפנו, ואפילו לשרף בסתר, דאמרין מותר שנתנה הבערה לצורך התרה שלא לצורך, וכן פסק בב"ח. אבל הספקת רב האחרונים דאין לו תקנה אלא בכפית קלי, ואפילו ע"י אטירה לא"י לזרק לים נ"כ לא הותרו, וכן מסיק המ"א, מ"ט היבא דנהוג התר מהוג ויש להם על מה שיסמכו, ע"א ח"י, וע"ל סימן שכה ס"ב כתב רמ"א: כגון להוציא חמץ

באר היטב
א *בביתו, ואם התמצו ברה"י הרי הוא כשול הפקר ואסור לטלטלו אף קשהא מניח לרבים, ריב"ש: (ב) ויבערנו. ויברך על בעור חמץ אצ"פ שכתב בש"ל, וכ"ש אם נתמצה לו עשה בפסח שנה לא היה בכלל הטובל שיברך על בעורה. ודוקא בחמץ עמור, אבל חטה שנתמצת בחבשיל, דאינו חמץ גמור, נ"ל דלא יברך עליה, וע"ל סימן חלה סי"ג ג מ"ש"ש, וכן אין לברך על התערבת משהו: (ג) קלי. דעת הטור, אפילו לא בשלו כגון שנתחמץ ביו"ט דעובר על כל נראה אפ"ה אסור לבערו. אפילו טלטול לא הותרו כגון להטיל אותו לים או לזרות לרבים, אכן פאקט דעת שאר גדולי פוסקים כבאר, דדוקא בטובל דאינו עובר על כל נראה סגי בכפית קלי אכל בלא בשולו אתי לאו דב"י דמי עכ"פ טלטול דרפנו, ואפילו לשרף בסתר, דאמרין מותר שנתנה הבערה לצורך התרה שלא לצורך, וכן פסק בב"ח. אבל הספקת רב האחרונים דאין לו תקנה אלא בכפית קלי, ואפילו ע"י אטירה לא"י לזרק לים נ"כ לא הותרו, וכן מסיק המ"א, מ"ט היבא דנהוג התר מהוג ויש להם על מה שיסמכו, ע"א ח"י, וע"ל סימן שכה ס"ב כתב רמ"א: כגון להוציא חמץ

באר היטב
א *בביתו, ואם התמצו ברה"י הרי הוא כשול הפקר ואסור לטלטלו אף קשהא מניח לרבים, ריב"ש: (ב) ויבערנו. ויברך על בעור חמץ אצ"פ שכתב בש"ל, וכ"ש אם נתמצה לו עשה בפסח שנה לא היה בכלל הטובל שיברך על בעורה. ודוקא בחמץ עמור, אבל חטה שנתמצת בחבשיל, דאינו חמץ גמור, נ"ל דלא יברך עליה, וע"ל סימן חלה סי"ג ג מ"ש"ש, וכן אין לברך על התערבת משהו: (ג) קלי. דעת הטור, אפילו לא בשלו כגון שנתחמץ ביו"ט דעובר על כל נראה אפ"ה אסור לבערו. אפילו טלטול לא הותרו כגון להטיל אותו לים או לזרות לרבים, אכן פאקט דעת שאר גדולי פוסקים כבאר, דדוקא בטובל דאינו עובר על כל נראה סגי בכפית קלי אכל בלא בשולו אתי לאו דב"י דמי עכ"פ טלטול דרפנו, ואפילו לשרף בסתר, דאמרין מותר שנתנה הבערה לצורך התרה שלא לצורך, וכן פסק בב"ח. אבל הספקת רב האחרונים דאין לו תקנה אלא בכפית קלי, ואפילו ע"י אטירה לא"י לזרק לים נ"כ לא הותרו, וכן מסיק המ"א, מ"ט היבא דנהוג התר מהוג ויש להם על מה שיסמכו, ע"א ח"י, וע"ל סימן שכה ס"ב כתב רמ"א: כגון להוציא חמץ

באר היטב
א *בביתו, ואם התמצו ברה"י הרי הוא כשול הפקר ואסור לטלטלו אף קשהא מניח לרבים, ריב"ש: (ב) ויבערנו. ויברך על בעור חמץ אצ"פ שכתב בש"ל, וכ"ש אם נתמצה לו עשה בפסח שנה לא היה בכלל הטובל שיברך על בעורה. ודוקא בחמץ עמור, אבל חטה שנתמצת בחבשיל, דאינו חמץ גמור, נ"ל דלא יברך עליה, וע"ל סימן חלה סי"ג ג מ"ש"ש, וכן אין לברך על התערבת משהו: (ג) קלי. דעת הטור, אפילו לא בשלו כגון שנתחמץ ביו"ט דעובר על כל נראה אפ"ה אסור לבערו. אפילו טלטול לא הותרו כגון להטיל אותו לים או לזרות לרבים, אכן פאקט דעת שאר גדולי פוסקים כבאר, דדוקא בטובל דאינו עובר על כל נראה סגי בכפית קלי אכל בלא בשולו אתי לאו דב"י דמי עכ"פ טלטול דרפנו, ואפילו לשרף בסתר, דאמרין מותר שנתנה הבערה לצורך התרה שלא לצורך, וכן פסק בב"ח. אבל הספקת רב האחרונים דאין לו תקנה אלא בכפית קלי, ואפילו ע"י אטירה לא"י לזרק לים נ"כ לא הותרו, וכן מסיק המ"א, מ"ט היבא דנהוג התר מהוג ויש להם על מה שיסמכו, ע"א ח"י, וע"ל סימן שכה ס"ב כתב רמ"א: כגון להוציא חמץ

באר היטב
א *בביתו, ואם התמצו ברה"י הרי הוא כשול הפקר ואסור לטלטלו אף קשהא מניח לרבים, ריב"ש: (ב) ויבערנו. ויברך על בעור חמץ אצ"פ שכתב בש"ל, וכ"ש אם נתמצה לו עשה בפסח שנה לא היה בכלל הטובל שיברך על בעורה. ודוקא בחמץ עמור, אבל חטה שנתמצת בחבשיל, דאינו חמץ גמור, נ"ל דלא יברך עליה, וע"ל סימן חלה סי"ג ג מ"ש"ש, וכן אין לברך על התערבת משהו: (ג) קלי. דעת הטור, אפילו לא בשלו כגון שנתחמץ ביו"ט דעובר על כל נראה אפ"ה אסור לבערו. אפילו טלטול לא הותרו כגון להטיל אותו לים או לזרות לרבים, אכן פאקט דעת שאר גדולי פוסקים כבאר, דדוקא בטובל דאינו עובר על כל נראה סגי בכפית קלי אכל בלא בשולו אתי לאו דב"י דמי עכ"פ טלטול דרפנו, ואפילו לשרף בסתר, דאמרין מותר שנתנה הבערה לצורך התרה שלא לצורך, וכן פסק בב"ח. אבל הספקת רב האחרונים דאין לו תקנה אלא בכפית קלי, ואפילו ע"י אטירה לא"י לזרק לים נ"כ לא הותרו, וכן מסיק המ"א, מ"ט היבא דנהוג התר מהוג ויש להם על מה שיסמכו, ע"א ח"י, וע"ל סימן שכה ס"ב כתב רמ"א: כגון להוציא חמץ

הלכות פסח סימן תמו תמו

ג. לגגו של אינו יהודי שהיה סמוך לגגו של ישראל ונתלגלג החמץ מגגו של אינו יהודי לגגו של ישראל. (ט) הרי זה דוחפו (י) בקנה, ואם היה בשפה או ביוסטוב כופה עליו קלי, (יא) דאסור (ה) לטלטלו ביום טוב ושבת: ד' ימצא פת בקפסח בביתו (יב) ואינו יודע אם הוא חמץ או מצה, *מותר אפלו באכילה, דאזלינן (יג) בטר (ו) בתרא. *ואם הוא מעפש הרבה שאי אפשר לו להתעפש כל-כך משנכנס הפסח, אז ודאי הוא חמץ. ואם עברו מימי הפסח שנוכל לתלות שנתעפש משנכנס הפסח עד עתה, אם אנו נוהגים לאפות פת חם בכל יום, תולין להקל אפלו הוא מעפש הרבה, שאנו תולים לומר, בכל יום אפה פת חם ונתנו עליו ולפיכך הרבה להתעפש:

ג הייבש בתשובה
קיים הרי"ף גיאות
ד שב במרא ו
א טיקרא ודא
פקחים לי ב הקבצת
רב הפוסקים, ודב
הביום דקרוק טו
ההלכות פאקלות
אכורה משום דתי
דבר שיש לו טמירין,
וראיש בשלהי עבודה
נהה פתב ותמין רלא
כדילי מנה כלי שמה
החמירו בו

תמו דיני תערבת חמץ בתוך הפסח, וכו' י"ב סעיפים:

א (א) *חמץ בפסח אוסר תערבתו בין במינו בין שלא במינו (ב) (ב) *בבמשהו, אפלו

באר היטב

פסק בב"ח פנה: (ס) לטלטלו. פ"א אף ע"י דחיסה בקנה, עין ט"ז סימן שיא ס"ק ב. וענין בס"ז סימן שח ס"ק יח דלשם פסק דמטר לגר דבר הפקעה ע"י סבין מן הפסח, ע"ש, וצ"ע: (י) בתרא. אפלו מצאו בגמא נפי שרי המסתמא בקנה בי"ד, אם לא שיש חרוץ הפקעה בקרשי הפכה, מ"א:
(ב) במשהו, מראויתא ה"י חמץ כשאר אסורים אלא שחכמים החמירו בו כיון דאית בה כרת ולא בדילי מנה כלי שמה. וכתב הרב בתשובתו סימן כח: היבא דאבא עוד עד להקל אפשר לקמף על מ"ש המרדכי דיש לקמף אשאלות (הביאו הרו"ס פסחים ל ע"א ד"ה אמר רבא) ויש להקל ולבטל חמץ

לפס או לבית-הכנסת ואם אפשר עשה ע"י א"י. אחרונים. והח"י כתב: דקא גאלא בשל או נתחמץ תוך פסח דאז לדעת הרבה פוסקים אף בדי"ט ראשון בקערט משי"ב בס"ק שלפני זה, עכ"ס אפשר לקמף עליהם בדי"ט שני וע"י טלטול לפס או ע"י א"י, אבל בבטול לא, דאין בין י"ט ראשון לשני, ע"ש, וכ"כ בשכנה"ג. וכ"כ בית דאין חלוק בין ראשון לשני אם אינו חמץ גמור, ואם נמצא תערבת חמץ בדי של פסח יבערנו ע"י טלטול לפס או לרות או ע"י א"י. דאם יתקנו עד שיקנס יום אחרון של פסח וזה קטר להשחוקה ונמצא שאסור חזרו לתירו, פ"יה, מ"א וח"י. וצ"ע חס"ז ס"י. והקאון הרי"ש מקרא לא

משנה ברורה

מצא חמץ ביום-טוב שני אינו כופה עליו את הקלי אלא יוציאפו ויבערנו מיד, והוא הדין אם מצא ביום-טוב ראשון, שצריך לקפות עליו קלי, ועמ"ד בן עד הלילה וקשיש יום-טוב שני יבערנו. ועין בשערי-כנסת הגדולה, והובא באליה רבה, שכתב פוסקים חולקים על זה, דיום-טוב שני שיהיה רבנן ביום-טוב ראשון לכל דבר. ולתלכה הספיקו (טו) האחרונים, דאם כבר בטל חמצו, יום-טוב שני כראשון, רק אם לא בשל חמצו או נתחמץ תוך הפסח, דאינו בקלל בטול, והנה בזה שער פזית, דלכלי עלמא עובר בזה על כל נראה וכל ימצא, יש לקמף בזה על סכרת היש-מיר-שאמור וקלטל בעצמו החמץ להשליכו לפס או לבית-הכנסת, מאחר שלדעת רב ראשונים מותר בזה גם ביום-טוב הראשון: ג. (ט) הרי זה דוחפו. אף דאין חמץ שלו ואינו עובר בקל נראה, מפל מקום אסור להשהותו ברשותו, דלמא אתי למיכל מנה בשעה שזעולה על הגג להשתמש בו: (י) בקנה. ולצע בו בידיים אסור, דלמא אתי למיכל מנה. וצ"ע-ע"ג דחמץ שלו מטלטלו ושרפו בחלי-המועד, וכל-עיל בסעיף א, הנה שאני, דכיון שהוא מתור עליו לשרפו לא חלישין שמה ושבת ויאכלנו: (יא) דאסור לטלטלו וכו'. הנה אף על-ידי דחיסה בקנה"ג, דטלטול מן הצד שמה לטול"ג, וישקתו עד חלי-המועד ואחר-כך דוחפו לגגו של צפ"ס או לרשות-הרבים: ד' (יב) ואינו יודע וכו'. דין זה הוא לפי מהגה זמננו, שהיו א"פין מצות עבה קצת ולא היו חלוקין בתאדם מפקדות של

באר הגולה

אזה שאלה חמץ והמוה הורה לאסור, דבר בזה האחרונים אם מתר לו להוליכו לביתו⁽¹⁶⁾ כדי לקפות עליו קלי או צריך לרק אותו חמץ מיד. עין פחוק-צבוק ובאלה רבה וקבית-מאיר. והנראה, דאפלו אם ניקא דמטר לו לטלטל בתורה כיון שהוא כבר גידו, ושמתחלה טלטלה דהתר וברשות, הנהיה דלציל סימן רסו וסימן שח סעיף ג. מפל מקום אין לו להוליכה לביתו אלא לבית-הכנסת, ולא תמירו בכפזת קלי אלא משום דלא אפשר לטלטלו, מה שאין פן הבא שבלאו הכי מטלטלה, וכן משמע באליה רבה בסוף ד"ב"י: * מותר אפלו באכילה, דאזלינן בטר בתרא. הרי"ף ותרומ"ש ותר"א"ש השמיטו דין זה לגמרי, ועין באחרונים שדפוקו בזה. והנה בפדוש ובנו חננאל שכתבנו אשר יצא כעת לאור בעזרת השם יתברך כתב להדיא בהאי סוגיא, שקל עקר דין זה הוא רק אלסתר הפסח, עין שם, וטובן טעמו, דעל תוך הפסח שהוא בברת לא הוי מקלין כלי האי לאכל דבר שהוא חשש חמץ גמור, רק בלאסתר הפסח שהוא מדרבנן, ואפלו לאין דמטר שהוא מדרבנן, צל-פל-פנים אין בו פרת לכלי עלמא, ואפשר להמטום טעם זה השמיטו הראשונים, ולא הנה פירא להו דבר זה. דלמעשה, כודאי אין להקל בהוף הפסח קנני הרבנו חננאל⁽¹⁷⁾, שכל דבריו הם דברי קבלה: * ואם הוא מעפש הרבה. משמע שאם הוא מעפש מעט תולין להקל שנתעפש ביום יומים מימי הפסח ומה שקב"ה יצאם עברו מימי הפסח, ורצה לומר, שבערו ימים הרבה מימי הפסח. ועין היטב בגמרא:

חמץ: (יג) בטר בתרא. והרי משתמשין קצת רק במצה בכל הבית, ועוד, שהרי בך את הבית כדון קדם פסח ולא נשאר חמץ כלום, וכודאי היא ממצה שמשתמשין באחרונה. וכתבו האחרונים, דאפלו הפת בגמא או בחור אין חוששין שמה לא נאה אותה בשעת הדריקה, שפן הסתם בך דיינו בחורין ובסרקין, כמו שנתבאר לעיל בסיומן תלג. ודוקא כשהגמא מנלה, אבל אם מצא פת בגמא שאינה נראית לכל, כיון שמצא קרין ובשילי התכה ומכסה בקרשי שולי התכה וינינו נראה לכל, יש לחש שמה פת זו היא חמץ, ותכ"ב לבערה מיד. ועין בבאור הגולה מה שכתבנו בשם הרבנו חננאל בעקר דיני דסעיף זה:

א (א) חמץ בפסח וכו'. מראויתא ה"י חמץ כשאר אסורים שנתערבו, שאינו אסורין תערבתן אלא כדי להן טעם בתערבות, והינו עוד ששים, אלא שתכמים החמירו בו, כיון דאית בה פרת ולא בדילי מנה כלי שמה"ג; ויש אומרים משום דהיו דבר שיש לו מתידין לאסר הפסח⁽¹⁸⁾, וכדלקמן בסעיף יא: (ב) במשהו⁽¹⁹⁾. והיבא דאבא עוד הרבה צנדים להקל, סמכינו אשאלות הדבירה לה חמץ

שער הציון

(טו) אליה רבה וחוקיעב ומקור-חיים ומדמ"שה והג"ו:

הלכות פסח סימן תמו תמו

ביאורים ומוספים

[ביה"ל ד"ה שלא יוכל]

[להולידו לביתו¹¹⁶].

16) אמנם במשני"ב לעיל (סי' שח ס"ק יג) סתם בשם האחרונים, שההיתור להמשיך ולטלטל מוקצה שכבר נמצא בידו אינו אלא בכלי שמלאכתו לאיסור ולא במוקצה מחמת גופו. וראה מה שכתבנו שם שיש אופנים מסוימים שגם במוקצה מחמת גופו יהיה מותר להמשיך ולטלטל.

[משנ"ב ס"ק ו]

ולצע בו בדי' אסור, דלקא איתי למיכל מנה"י¹¹⁷].

17) ואף שביום הכיפורים מותר לגעת בדבר מאכל, כמו שכתב הרמ"א לקמן (סי' תרי"ב ס"י) ואין חוששים שמא מתוך שיגע בו יבא לאוכלו, ביאר במשני"ב שם (סי' לב) שדוקא בחמץ יש חשש שמא יבא לאוכלו, כיון שבפסח אינו בודל משאר דברי מאכל שאינם חמץ, מה שאין כן ביום הכיפורים שהוא בודל מכל המאכלים, אין לחוש שמא אם יגע במאכל יבא לאוכלו. ועוד, שביום הכיפורים מחמת אימת יום הדין אין לחוש שמא יבא לאכול ולעבור על איסורי היום, מה שאין כן בפסח.

ואף להריה חמץ, כתב בביה"ל לעיל (סי' תמג ס"א ד"ה אפילו) שאסור, מחמת השש זה שובא לאכול ממנו נוראה שם עוד טעם לדבר.

[משנ"ב ס"ק יא]

אף עליוני דחיפה פקנה¹¹⁸, דטלטול מן הצד שמה טלטול¹¹⁹].

18) ואף שלטלטל קליפות מהשולחן על ידי סכין, כתב הט"ז (סי' שח ס"ק יח) שמוותר, כתב במשני"ב שם (סי' קטו) ובשעה"צ שם (סי' צה) בשם הפמ"ג, שאין הדברים אמורים אלא כשעושה כן לצורך דבר המותר, כגון שרוצה להשתמש במקום שבו מונחות הקליפות וכו' כל טלטול מן הצד שכתב השו"ע (סי' שיא ס"ה ו-ס"ח); אך שלא לצורך דבר המותר אסור הטלטול גם על ידי סכין, ולכן גם כן שטלטול החמץ אינו כדי שיוכל להשתמש בגג, אסור לטלטלו גם על ידי קנה. וכן לענין טלטול עצמות וקליפין הנמצאים על הרצפה על ידי מטאטא וכדו', כתב בביה"ל לעיל (סי' שלו ס"ב ד"ה ויש) שמוותר לעשות כן רק בגלל שהוא טלטול מן הצד על ידי דבר אחר לצורך שבת [שצריך לאותו מקום וכדו'].

19) ודעת החו"א (או"ח סי' מז ס"ק יד) לענין גרירת מוקצה על ידי סכין, שאין זה נחשב טלטול מן הצד, כיון שצריך הטלטול הוא לצורך המוקצה, ואינו דומה לטלטול כלי עם אבן, שכן שם עיקר הטלטול נעשה בכלי וממילא מטלטל גם את האבן. וגם דעת השו"ע הרב (סי' שח ס"ט) שאין טלטול מוקצה על ידי סכין נחשב טלטול מן הצד, אלא שכתב כן מטעם אחר, כיון שהסכין נחשב ידו הארוכה של המטלטל. וראה מה שכתבנו לעיל (סי' שח ס"ק קטו), במה שהורה החו"א למעשה בענין טלטול מוקצה על ידי מטלית, וכשהורה מוקצה על ידי דבר שאין דרכו בכך, דעת הגר"ש אויערבך (שו"ת מנחת שלמה ח"א סי' יד סוף אות ב) שיתכן שמוותר לכל הדעות, משום שאין זה נחשב כטלטול המוקצה אלא כניעות, ויהיה מותר כמו שכתב השו"ע לעיל (סי' שט ס"ד) שמוותר לנער אבן ששכח אותה על גבי החבית.

ולחזו את החמץ ברגלו, כתב ביה"ל לעיל (סי' רסו ס"ג ד"ה פן, ראה גם משני"ב סי' שח ס"ק יג) לענין המוצא ארנקי בשבת וירא שאם לא יטלנו וקדמנו אחר, שעל ידי טלטול ברגלו יש להקל, כיון שטלטול על ידי גופו אינו נחשב טלטול כלל. אך דעת החו"א (שם) ס"ק יג) שאין היתור לטלטל מוקצה ברגלו, אלא אם כן מטלטלו דרך הילוכו ואינו עושה את הפעולה לצורך טלטול המוקצה.

[ביה"ל ד"ה מתח]

ולקצושה, פתאי אין להקל פתוך הפסח פנגד סבבני חננאל¹²⁰].

20) והחזו"א כתב (או"ח סי' קב ס"ק א) שגם בפסח הפת מותרת, שהרי בגמרא מובא כדבר פשוט שהפת מותרת, וללא כל הגבלה שההיתור הוא רק לאחר הפסח, ואם כדברי הביה"ל למה העלימו בגמרא הגבלה זו והניחו מקום לכל התלמידים לטעות. וכתב שאת דברי רבנו חננאל יש לפרש באופן אחר, עיין שם.

סימן תמו

דיני תערכת חמץ בתוך הפסח

[משנ"ב ס"ק א]

כ"ן דאית בה פרת ולא בדילי מנה פלי שפ"י¹²¹].

1) ומבואר ברש"י (פסחים כט, ב ד"ה שלא בנינו) שאין אלו שני טעמים נפרדים אלא טעם אחד, כלומר, שהואיל וחמץ הוא איסור כרת החמירו בו לאסור במשאו, ואף על פי שאיסורי אכילת חלב ודם אף הם איסורי כרת ולא החמירו בהם לאסור במשאו, שונה חמץ הואיל ואין רגילים להיבדל מלאכול אותו, שכן כל השנה הוא מותר באכילה, לפיכך החמירו בו יותר מבחלב ודם [אולם התרומת הדשן כתב (ח"ב סי' קפו) שנראה מדברי הרא"ש (ע"ז פ"ה סי' לו) שהטעם של 'לא בדילי מינדה' הוא טעם בפני עצמו].

[משנ"ב שם]

י"ש אומרים משום דק"ו דכר שיש לו מתיירין לאתר הפסח¹²²].

2) ואף על פי שדבר שיש לו מתיירין אסור רק בתערובת של מין במינו, אבל בתערובת של מין בשאינו בנינו אף דבר שיש לו מתיירין בטל, וכמבואר בשו"ע ביו"ד (סי' קב ס"א), מ"מ כתב הרמב"ם (פ"ז מהל' מאכלות אסורות ה"ב) שמשום הו"מ איסור חמץ החמירו בו שאין הוא בטל אף בתערובת של מין בשאינו בנינו.

והרמ"א ביו"ד (שם ס"ד) הביא מחלוקת אם חמץ בפסח נחשב דבר שיש לו מתיירין, שיש סוברים שאין הוא בכלל דבר שיש לו מתיירין, שכן אף על פי שהוא מותר לאחר הפסח, מ"מ, בפסח הבא שוב יהיה אסור.

[וראה בשו"ת תורת חסד (ח"א סי' יט אות ג) שכתב שדבר זה תלוי במה שנחלקו ראשונים מהו הטעם שדבר שיש לו מתיירין אינו בטל, שלפי הטעם שכתב רש"י (ביצה ג, ב ד"ה שיש) משום יעד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתור, אף חמץ נחשב דבר שיש לו מתיירין, שהרי אפשר לאוכלו בהיתור לאחר הפסח, אבל לפי הטעם שכתב הר"ן (נדרים נב, א), שכיין שהוא עתיד להיות מותר והיה דומה להיות שבו הוא התערב ולכן אינו בטל בו, אם כן חמץ בפסח אינו נחשב דבר שיש לו מתיירין, שהואיל והוא יחזור להיות אסור אף לאחר זמן ההיתור, נמצא שאין היתור מוחלט, ושונה הוא מההיתור בו הוא התערב, ולכן בטל בו, וכן כתב בנו של הצ"ח (צל"ח ביצה ד, א ד"ה אבל)].

טעם אחר מודע חמץ לא נחשב דבר שיש מתיירין, כתב הר"ן (פסחים ו, ב בדפי הרי"ף) משום שאף לאחר הפסח הוא אסור מדין חמץ שעבר עליו הפסח, ואף על פי שעל ידי תערובת היה מותר לאחר הפסח, וכפי שכתב השו"ע להלן (סי"א) [הדמיון אם להחשיבו כדבר שיש לו מתיירין הוא כשהחמץ מצוי בתערובת], מ"מ הואיל וכשהוא עומד בפני עצמו אין לו מתיירין, אף כשהוא בתערובת לא דנו אותו חז"ל כדבר שיש לו מתיירין.

המשך במילואים עמוד 10

